

Remissvar - EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034

Ert diarienummer: LI2025/01620.

Region Sörmland välkomnar EU-kommissionens ambition att effektivisera och förenkla regelverket för de fonder som ingår i Pelare 1 i långtidsbudgeten 2028–2034. En mer integrerad och samlad programstruktur kan skapa bättre förutsättningar för synergier, minskad administration och ett mer ändamålsenligt genomförande—förutsatt att den regionala nivån ges ett tydligt mandat och ett reellt inflytande över planering, prioriteringar och fördelning av medel.

Region Sörmland betonar att **partnerskapsprincipen och subsidiaritetsprincipen** måste stärkas i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Platsbaserad utveckling och flernivåstyre är avgörande för att EU:s investeringar ska kunna möta de faktiska behoven i regioner med olika strukturella och territoriella förutsättningar. För Sörmland är ett regionalt anpassat genomförande en nödvändighet för att insatserna ska få effekt.

Regionen anser att **regionala kapitel med öronmärkta medel i nationella och regionala partnerskapsplanen (NRPP)** är centralt för att säkerställa att medlen styrs till insatser som motsvarar regionala utmaningar och möjligheter, baserat på exempelvis regionala utvecklingsstrategier och smart specialisering.

Region Sörmland ser risker med att delar av förslaget kan innebära **ökad centraliserat beslutsfattande**, omfattande **prestationsbaserade ersättningsmodeller** och en förskjutning av sammanhållningspolitikens kärnuppdrag från att stärka territoriell sammanhållning och regional konkurrenskraft till att i högre grad finansiera breda EU-gemensamma prioriteringar såsom försvar och energisäkerhet. En sådan utveckling riskerar att tränga undan investeringar som stärker små och medelstora aktörer, regional innovation och långsiktig kapacitetsuppbyggnad.

Region Sörmland framhåller att prestationsmodeller och indikatorer måste utformas varsamt och i dialog med den regionala nivån. Ett alltför resultatnriktat system kan leda till nischade satsningar som saknar systemperspektiv och exkludera aktörer med begränsade resurser.

Vidare anser Region Sörmland att den föreslagna **25-procentiga flexibiliteten i budgeten** är alltför omfattande och skapar osäkerhet i planeringen av utvecklingsinsatser. Öronmärkningen av **43 procent till klimat- och miljöinsatser** anses som positiv men riskerar att låsa in programmen och försvåra finansiering av andra utvecklingsområden. Målen bör utformas så att klimatinsatser kan integreras brett i regional och storregional utveckling.

Regionen välkomnar att **Socialfonden** fortsatt prioriterar sysselsättning, kompetens och social inkludering, och betonar vikten av att regional nivå erkänns som en central part i partnerskapet. Kopplingarna till EU:s reformagenda måste dock utformas så att de inte motverkar regional kapacitetsupbyggnad eller lokala innovationsmiljöer.

Region Sörmland stödjer kommissionens förslag att samla **Interreg-programmen** i en övergripande plan men avråder från att tillämpa prestationsbaserade ersättningsmekanismer på dessa program eftersom det riskerar att försvaga lärande och långsiktiga samarbeten.

Regionen delar också kommissionens ambition att integrera åtgärder kopplade till **migration och asyl**, men efterfrågar tydliga gränssnitt mellan EU-nivån, staten, regionerna och kommunerna för att genomförandet ska fungera i praktiken.

Slutligen ser Region Sörmland att **jordbruks- och landsbygdsdelen** kräver särskild hantering och välkomnar att kommissionen föreslår särskilda regler. De breda målområdena inom jordbruk, livsmedelsförsörjning och landsbygdsutveckling måste konkretiseras och genomförandemodellerna klargöras, särskilt i fråga om synergier med forskning, innovation och lokalt och regionalt utvecklingsarbete. I det sammanhanget bör även mervärden och synergier med utredningen om **Sveriges sammanhållna utveckling (SVESAM)** nämnas, där det framhålls värden som nationell och territoriell sammanhållning, effektiv och platsbaserad samordning, samt lokal och regional förankring.

REGION SÖRMLAND

Magnus Johansson
Regiondirektör